

Юр'єва Олександра
Студентка 2 СТН курсу спеціальності 073 «Менеджмент»,
Науковий керівник: **Покотильська Н.В.**,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування, Подільський
державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ЗНАЧЕННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Бізнес-план – це поширений в ринковій економіці інструмент менеджменту, основа конкуренто маркетингової, фінансової, матеріально-технічної, кадрової політики ведення власного бізнесу [2].

Розробка бізнес-плану є обов'язковою при утворенні нових підприємств, реконструкції діючих, для обґрунтування ефективності інвестицій. Цей документ забезпечує впевненість майбутніх інвесторів у тому, що їхні інвестиції будуть прибутковими [3].

У підприємництві бізнес-план замінить звичайне техніко-економічне обґрунтування будь-якого заходу, стане основним критерієм і мірою його суспільної корисності. Підприємництво – це, по суті, процес прийняття рішень, її реалізації та оцінка результатів запланованих дій. Бізнес-план становить основу для прийняття оптимальних рішень, саме це і слід вважати кожному бізнесмену чи підприємцю щоб скласти свій бізнес-план і вдало розпочати справу.

Складанню бізнес-плану передують визначення цілей власного бізнесу загалом і бізнес-плану зокрема. При цьому визначаються ділові загальні й особисті цілі, що є основою оцінки успішного бізнес-плану як особистого успіху підприємця [1].

Цілі можна розглядати як бажаний стан справ. Як правило спочатку визначаються загальні цілі, потім виділяються специфічні конкретні, що визначають проміжні етапи в досягненні загальної мети.

Для входження в ринок нового підприємства йому потрібні дослідження стану самого ринку і конкретної ринкової ситуації, для того щоб обґрунтувати необхідність реконструкції діючого підприємства, останньому, крім того, слід використати об'єктивні оцінки досягнутих результатів діяльності підприємства.

Бізнес-план охоплює як зовнішні, так і внутрішні цілі. Основна зовнішня ціль полягає в тому, щоб запевнити майбутніх партнерів і кредиторів успіху справи. Головна внутрішня ціль бізнес-плану - бути основою управління підприємницькою діяльністю. Конкретні цілі розкривають зміст і особливості планових заходів, особливості самого підприємства, специфіку його діяльності.

Бізнес-план дає змогу розв'язати цілий ряд завдань, основними серед яких є: обґрунтування економічної доцільності напрямків розвитку фірми; розрахунок очікуваних фінансових результатів діяльності, насамперед обсягів продажу, прибутку, доходів на капітал; визначення джерел фінансування обраної стратегії, тобто способів концентрації фінансових ресурсів; підбір працівників, спроможних реалізувати даний план [1].

Кожне завдання бізнес-плану може бути розв'язане лише у взаємозв'язку з іншими. Центром бізнес-плану є концентрація фінансових ресурсів. Саме бізнес-план виступає важливим засобом збільшення капіталу компанії. Процес складання плану дає змогу глибоко проаналізувати розпочату справу у всіх деталях. Бізнес-план є основою бізнес-пропозиції у переговорах з майбутніми партнерами, він відіграє важливу роль при комплектуванні основного персоналу фірми.

Підготовка бізнес-плану є процесом, що безперервно повторюється та поновлюється, отже і висновки, які випливають з цього, мають час від часу переглядатися. Фактично процес підготовки бізнес-плану є безперервним. Хоча фірма формально складає новий бізнес-план щорічно, на практиці його виконання контролюється постійно, а уточнення слід вносити якомога частіше, можливо, щоквартально або навіть щомісячно [3].

Багато в чому бізнес-план для будь-якої фірми стає першим досвідом стратегічного планування. Одночасно бізнес-план є керівництвом до виконання. Він може бути використаний для перевірки ідей керівництвом фірмою та інструмент прогнозування результатів діяльності, план може уточнюватися в міру проведення цих ідей в життя, коли з'ясується, наскільки точним виявилися його розрахункові показники. Таким чином виникає система раннього оповіщення, яка дає можливість своєчасно вживати заходів щодо вирішення проблем, що виникають.

Фірми, що сформувались, при розробці бізнес-плану мають певні переваги порівняно з компаніями-початківцями. Цифри, які вони використовують для розрахунків, надійно обґрунтовані результатами їхньої діяльності, їхні задуми на майбутнє впливають з їхньої колишньої стратегії, спираючись на успіхи фірми, досвід, набутий на своїх помилках.

Бізнес-план минулого року може показати, яка із стратегій компанії виявилась ефективною, а яка ні, і наскільки результативним був той чи інший спосіб його реалізації.

Бізнес-план може сприяти залученню інвесторів та кредиторів. Перед тим, як ризикувати своїм капіталом, інвестори мають впевнитись у надійності розробки проекту та мати уявлення про його ефективність, Вони мають вивчити бізнес-план перед розглядом можливості капіталовкладень.

Фірми, що працюють у стабільній ситуації та виробляють товар для сталого ринку, при зростанні обсягів виробництва розробляють бізнес-план, спрямований на удосконалення виробництва та пошук шляхів зниження його витрат. Але всі ці фірми постійно розглядають заходи щодо модернізації продукції чи послуг, що виробляються.

Якщо фірма, плануючи значне зростання виробництва традиційних продуктів або тих, що освоюються, не має достатніх власних потужностей для їх виробництва, вона може вирішити цю проблему або шляхом залучення капітальних вкладень для створення нових потужностей, або шляхом пошуку

партнерів, яким вона передасть виготовлення визначених вузлів, деталей тощо.

В умовах ринкової економіки бізнес-план є робочим інструментом, який використовується у всіх галузях підприємництва. Бізнес-план описує процес функціонування фірми, показує, яким чином її керівники мають намір досягти своєї мети, насамперед підвищення прибутковості роботи. Бізнес-план не є сталим документом: він систематично поновлюється, до нього вносяться зміни, обумовлені змінами, що відбуваються всередині фірми, змінами на ринку, в економіці в цілому.

Для того, щоб бізнес-план був прийнятий, він має бути забезпечений необхідними фінансовими ресурсами. При пошуку партнерів, інвесторів і кредиторів добре виконаний та оформлений бізнес-план є найкращою візиткою підприємця: стає можливою стандартизація процесу ознайомлення з підприємством, що дає змогу зекономити час і впорядкувати контакти.

Бізнес-план може бути підготовлений менеджером, підприємцем, фірмою, групою фірм чи консолідованою компанією. При підготовці бізнес-плану необхідно перш за все в'яснити яка ж мета буде переслідуватись цією розробкою і постаратись сформулювати цю мету в письмовому вигляді.

У бізнес-плані мета може бути різною, наприклад:

1. В'яснити самому степінь реальності досягнення зазначених результатів в завершеному проекті чи технічному рішенні;
2. Запевнити колег в реальності досягнення визначених якісних та кількісних показників у запропонованому проекті;
3. Підготувати суспільну думку до проведення акціонування підприємства по запропонованій схемі, яку автор вважає оптимальною;
4. Для звернення уваги і посилення заінтересованості потенційного інвестора.

Таким чином, знаходження мети проекту рівнозначне визначенню проекту і складає важливий етап в розробці концепції проекту. Після знаходження мети проекту приступають пошуку і оцінці альтернативних

способів досягнення мети проекту. Отже, при пошуку мети слід відмітити, що вона повинна бути чітко визначена, тобто повинна мати ясний сенс. Результати при досягненні мети повинні бути вимірними, а задані обмеження та вимоги повинні бути виконані. Тобто мета повинна знаходитись в "області допустимих рішень" проекту.

Список використаних джерел

1. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства: навч. посібник / В. І. Дробот, В. П. Мартянов, М. Ф. Соловйов, А. В. Токар, В. Й. Шиян. Київ: Мета, 2003. 336 с.
2. Покотильська Н. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Менеджмент і адміністрування» (модуль 2. «Менеджмент») для студентів навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів за галуззю знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент». Подільський державний аграрно-технічний університет. Кам'янець-Подільський, 2013. 91 с.
3. Управління проектами: навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В.Докучаєва. Ред.: О. В Ульянченко, П. Ф Цигікал. Х., 2010. 522 с.

Яворський Богдан

Студент 1СТН курсу, спеціальності: «Економіка»

Науковий керівник: **Печенюк А.П.**

к.е.н., асистент кафедри економіки,

підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець – Подільський

МОДЕЛІ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

В Україні сільські території традиційно пов'язуються з агровиробництвом, тоді як розвинені країни характеризуються інтегрованим сільським розвитком. З огляду на загальносвітові тенденції, збільшення важливості аграрного сектора в умовах світової продовольчої безпеки,